

Miért mennek el a fiatalok?

A székelyföldi fiatalok munkaerőpiaci attitűdjeit kutatták

● A székelyföldi, érettségi előtt álló fiatalok munkaerőpiaci attitűdjeivel kapcsolatosan végzett kutatást a REGA Régiókutató Egyesület. A felmérés visszaigazolja mindazt, amit sejtettünk: a székelyföldi fiatalok egyre nagyobb számban hagyják el lakhelyüket jobb kereset és jobb szakmai lehetőségek reményében. A kutatást összegző Geréb László szerint a munkaerő mobilis, ezt megakadályozni nem lehet, a megoldás valahol középúton van: a helyi vállalkozóknak be kellene fektetni a fiatalokba, akiknek viszont alább kellene hagyni az elvárásaikból.

KOVÁCS SZTER

Hatszáz, Székelyföld több régiójából származó diák számára tartott érettségi felkészítőt a MÜTF Oktatási Központ a Nemzetstratégiai Kutatóintézet támogatásával: a kutatási minta tehát adott volt, a REGA 27 kérdésből álló ívére több mint ötszázan válaszoltak is. „Habár a csoporton belül mérvadó a minta, mégis az eredményt nem lehet a teljes székelyföldi fiatalra kivetíteni, hiszen eleve azokat kérdeztük meg, akiknek volt annyira fontos az érettségi vizsga, hogy felkészítőn is részt vettek” – magyarázta Geréb László. A diákokat egyebek mellett arról kérdezték, hogy miként tervezik az érettségi utáni jövőjüket, ki szeretne továbbtanulni, ki állna azonnal munkába. Ugyanakkor a továbbtanulók esetében azt is megvizsgálták, hogy az egyetem elvégzése után milyen szándékaik vannak a munkaerőpiacon, itthon vagy külföldön látják boldogulásukat, illetve, hogy milyennek képzelel el az ideális munkahelyet, milyennek látják a jó főnököt, illetve hogy milyen ismérvei vannak a jó alkalmazottnak.

Ki segít a döntésben?

A kutatás összegzésében úgy summáznak: a diákok elég lehangoló értékelést adtak a középiskolai oktatás minőségéről, hiszen az 1-től 10-ig skálán átlagosan 5,75-re értékelték megszerzett tudásuk használhatóságát a munkaerőpiacon. Az oktatási rendszer hiányosságai közé sorolható ugyanakkor, hogy teljesen hiányzik az iskolai pályorientáció: kifejezetten pályaválasztási tanácsadón a diákoknak csupán 7 százaléka vett részt, a tanárok a végzetek alig 10 százalékanak a pályáját egyengették, a megkérdezetteknek pedig egyegyedét a szülők segítik ebben a döntésben. Kiderült továbbá, hogy a jelenlegi diákok közel felének nincs példaképe, ugyanakkor alig egyharmaduknak a szülei jelentik a példaképet. Ez a jelenlegi társadalom kritikája is, ahol nincsenek olyan személyiségek, akiket a

fiatalok követni tudnának, összegzik a kutatók.

„Azt tapasztaltuk, hogy a megkérdezetteknek több mint hatvan százaléka maga dönt a továbbtanulásáról. Ezt úgy is lehet értelmezni, hogy a mostani fiatalok elég öntudatosak, viszont a valóság az,

felkészülve, hogy tudatosan pályorientációs feladatokat lásson el” – fejtette ki Geréb László. Hozzátette továbbá, a MÜTF a Civitas Alapítvánnyal korábban végzett pályorientációs képzést diákoknak: szakmaismeret mellett kompetenciafelmérést végeztek a

mondja a felvetésre Geréb László: a centrum mindent, így a munkaerőt is elszívja a perifériáról. „Manapság a frissen végzetteket mindenhol minimálbérért alkalmazzák, a diákok válasza alapján viszont 2000 lej alatti összegért alig 1 százalékuk állna munkába. A megoldáshoz mindkét félnek engedni kellene” – hangsúlyozta a szakember. A diákok számára 3-4 ezer lejes fizetés lenne az elfogadható, viszont egy frissen végzett nincsen annak tudatában, hogy ő – bár a tudását csak ötven százalékban érzi hasznosnak a vállalkozás számára – kezdőként nem tud hasznos lenni a vállalkozónak. „Azt szoktuk mondani, hogy az első három hónapban pénzbe kerül a vállalkozónak egy frissen alkalmazott, mert foglalkozni kell vele, be kell tanítani. A következő három hónapban épp hogy kitermeli

Székelyföldről csak el, de nem vissza

A kérdőív arra is kitér, hogy a diákok milyen egyetemi városokat választanak: itt magasan, ötven százalék feletti arányokkal vezet Kolozsvár, míg a székelyföldi városok mind 3 százalék alatt vannak. Egy másik kérdésre adott válaszok alapján pedig kiderül: a gyerekeknek negyven százaléka abban a városban tervez munkába állni, ahol az egyetemet végezte. Ez automatikusan oda vezet – jegyzi meg Geréb László, hogy a gyerekek negyven százaléka már predesztinált Kolozsvárra. Persze, nem mindenki fog ott maradni, viszont így képzelik el a jövőt. A megtartó erők sorában a székelyföldi fiatalok körében még mindig a család a legfontosabb, viszont a családalapítási kor egyre jobban kitolódik, amíg meg egyedülállók, addig a fiatalok mobilisak: be akarják járni az egész világot. „A mobilitás során pedig az ismeretséget egyre szélesebb körben kötik, tehát nagyon magas annak a lehetősége, hogy nem itthon választanak párt, alapítanak családot, hogy nem itthon telepednek le” – vonta le a következtetést a szakember.

Befektetni a jövőbe

A kutatás továbbá arra is kitér, milyennek képzelik a fiatalok a jó munkahelyet, a jó munkaadót. Mint kiderült, a többségük olyan helyen szeretne dolgozni, ahol a szakmáját tudja érvényesíteni, ahol az önmegvalósításnak helye van, „ahol a Maslow-piramis csúcsaira el tud jutni”, fogalmaz Geréb. „A válasz egyértelmű, ha megnézzük, hogy egy jófejű embernek, tegyük fel, egy kutatónak milyen munkalehetőségei vannak Székelyföldön. Gyakorlatilag semmi vagy nagyon kevés” – teszi hozzá.

Hogy mi a kutatás tanulsága? „Székelyföldön a vállalkozók sokáig abban tudatban éltek, hogy a munkaerő végtelenül rendelkezésre áll, hiszen gyerekek születnek. Ez kezdett megszűnni, a vállalkozók is kezdik a saját bőrükön érezni, hogy lassan ők kell felszolgálják a reggelit a vendégnek, mert nincsen pincérik. Muszáj megbecsülni az embereket, a munkaerőt, be kell fektetni a fiatalokba, ha meg akarjuk őket tartani itthon” – fogalmazta meg Geréb László.

Minimálbérrel nem lehet itthon tartani a fiatal munkaerőt, ezt bizonyítja a kutatás

▲ FOTÓ: BARABÁS ÁKOS

hogy érettségi előtt néhány hónappal még nem tudják, hogy milyen egyetemre akarnak menni. A diákok közel húsz százaléka van ebben a helyzetben. Azt látom tehát, hogy óriási érdektelenség van a szülők, a diákok és a tanárok részéről egyaránt. Amikor Székelyudvarhely oktatási stratégiájához készítettünk kutatást, azt tapasztaltuk, hogy az iskolapszichológusok, annak ellenére, hogy nem ez a feladatuk, mégis próbálnak ebben is ügyesen eljárni, de a legtöbb oktatási intézmény nincsen arra

részvevők körében. Az eredmények rendkívül biztatónak voltak.

Nem kérnek a minimálbérből

A munkahellyel kapcsolatos elvárásokat is lekérdezte a REGA, a válaszadók nagy hányada pedig egyértelműen kifejtette, a minimálbért még pályakezdőként sem tartja elfogadható keresetnek, ezért a frissen végzettek inkább máshol (nagy egyetemi városokban vagy külföldön) vállalnak munkát. A centrum-periféria elmélet Székelyföldön hatványozottan érvényesül,

a fizetését, és majd egy fél év múlva kezd valami plusz hozzáadott értéket. A gyerekek fejében ilyen szempontból túlzott az elvárás, viszont a vállalkozó is befektetésként kellene kezelje az új munkaerőt: ha meg akarja tartani, akkor az elején többet kell befektetnie, több fizetést kell adnia. Mind a két félnek kellene változtatni a hozzáállásán, de míg a nyugati munkaerőhiány pont olyan erős, mint ami nálunk van, és a nyugati vállalkozónak a minimálbér az ezer euró közeli, addig el tudják vinni az itteni gyerekeket” – summázott Geréb.

A KUTATÁSRÓL

A regaprojekt.ro Letöltés füle alatt böngészhető kutatás idén júniusban készült el, tulajdonosa és megrendelője a Nemzetstratégiai Kutatóintézet. A munkát Veres Hanga Katalin kutató vezette, kollégái Balázs Ildikó, Pálfi Kinga és dr. Geréb László, aki a tanulmány összeállítását is felelt.